

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0407U004747

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-11-2007

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Никитюк Юрій Андрійович

2. Nykytiuk Yuriy Andreevich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-11-2007

Спеціальність за освітою: 7.130.102

Місце роботи здобувача: Інститут агроєкології та біотехнології Української академії аграрних наук

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: 03143, м. Київ-143, вул. Метрологічна, 12

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.371.01.

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Чернігівський інститут агропромислового виробництва Української академії аграрних наук.

Код за ЄДРПОУ: 00724979

Місцезнаходження: 17035, Чернігівська обл., Козелецький р-н, с. Прогрес, вул. Гедройця, 4.

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.01

Тема дисертації:

1. Агроекологічна оцінка різних систем удобрення картоплі.
2. Agroecological evaluation of the different fertilizer systems of potatoes.

Реферат:

1. Дисертація присвячена агроекологічній оцінці в різній ступені екологізованих і традиційних систем застосування добрив при вирощуванні картоплі на дерново-середньопідзоленому пілувато-супіщаному ґрунті з властивим їй промивним типом водного режиму в умовах Чернігівського Полісся. Для вирішення поставленого завдання були проведені тривалий стаціонарний, лізиметричний, модельний і виробничий дослідження, узагальнені науково-методичні публікації, екологічні нормативи і передовий досвід вирішення даної проблеми в Україні і закордоном, в результаті чого була запропонована нова парадигма проведення комплексної агроекологічної оцінки на системній основі з використанням трьох груп критеріїв, які характеризують вплив технологій удобрення, які вивчали, на виявлення небезпечних деградацій і функціональних змін в основних блок-компонентах агроєкосистем – ґрунтовому, водному і рослинному. В якості пріоритетних критеріїв були використані: порушення екологічної рівноваги в балансі гумусу і біогенних елементів, втрати поживних речовин з ґрунту внаслідок вимивання і денітрифікації, забруднення

інфільтраційних вод нітратами і іншими токсикантами, зміна видового складу і чисельності ґрунтових бактерій, агрофізичних, фізико-хімічних і агрохімічних показників родючості ґрунту, погіршення фітосанітарного стану агроценозу, відхилення фактичної урожайності картоплі від еталонної, використання агрокліматичного потенціалу осіннього періоду вегетації (ФАР, опадів, суми ефективних температур) і біологічного азоту, накопичення нітратів в бульбах та відповідність інших показників якості врожаю євростандартам, енерговіддача і економічна ефективність технологій застосування добрив. Використання цих критеріїв із залученням відповідних нормативів і 5-рівневих оцінювальних шкал дозволило визначити найбільш ефективні з агроекологічної і економічної точок зору системи застосування добрив. До них відноситься сидеральна система, яка в еколого-енергетичному відношенні помітно перевищує всі інші технології і забезпечує отримання високоякісного врожаєталонного рівня, придатного для виробництва продуктів дитячого та дієтичного харчування. Її доцільно рекомендувати для впровадження на віддалених від тваринницьких ферм полях.

2. The thesis is devoted to the agroecological evaluation of ecologized in various degree and traditional fertilizer use systems when growing potatoes on soddy mediumpodrolized silty sandy loam soil with characteristic of it washing type of water regime in the conditions of the Chernihiv Polissia. For doing stated task there were conducted long-term, stationary, lysimetric, model and farming experiments, the scientific-methodical publications, ecological standards and advanced experience of given problem solution in Ukraine and abroad are generalized as a result of this the new paradigm of conducting all-round agroecological evaluation on the systemic basis was proposed with the use of three groups of criteria which characterize the effect of fertilizer technologies under study on revealing dangerous degradation and functional changes in the main block-components of agrcosystems soil, water and vegetable ones. There were used as priority criteria upsetting ecological balance in the humus and biogenous element equilibrium, nutritive losses from soil, due to wash-out and denitrification, infiltration water nitrate and other toxicant pollution, the change of species composition and soil bacteria number, agrophysical, physical and chemical and agrochemical indices of soil fertility, worsening phytosanitary state of agrocenosis deviation of the real potato yield from the standard, the use of agroclimatic potential of the autumn vegetation period (photosynthetic active radiation, precipitation the -of apparent temperatures) and biological nitrogen, nitrate accumulation in tubers and the conformity of other yield quality indices with the European Standards energy-return and economic efficiency of the fertilizer use technologies. The use of, these criteria with the attraction of corresponding standards and five-level estimation scales allowed to determine the most efficient from the agroecological and economic standpoint fertilizer application systems. To them is related a green manure system that in ecologo-energyrespect markedly exceeds all other technologies and secures getting the high-quality yield of the standard level suitable for productions of children and dietary nourishment products. It is advisable to recommend it for the introduction in the fields remote from livestock farms. For by farm fields the most suitable is an intensive green manure-organo-mineral model of the fertilizer use which secures the highest harvests and maximally net profit although in terms of ecological criterion it is at a disadvantage in relation to the green manure system efficiency.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бердніков Олександр Михайлович
2. Berdnikov Aleksandr Mihajlovich

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазур Генріх Адольфович
2. Мазур Генріх Адольфович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кавецький Володимир Миколайович

2. Кавецький Володимир Миколайович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Фурдичко Орест Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Фурдичко Орест Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.